

Tako je govorio Sudac

Autor Administrator

Iz

knjige: Zlatko Sudac - Razgovori, Dunja Ujević

...Nijedna vjera ne uèi:

ubij, ukradi, laži, prevari. Ni jedna. Vjera je nadogradnja moralnog i etiènog.

A fun-dament, baza je moral. Ljudi koji nisu vjernici ili su bilo koje vjere i imaju tu moralnu bazu, oni su spašeni po milosti Božjoj. Njihova djela ne mogu biti nemoralna, jer oni su moralni...

O

umjetnosti

...Umjetnost

je prizemljeni komadiæ Neba. - Jer nije umjetnost sve što se danas propagira kao umjetnost. Mnoge stvari su perverzija, a ne umjetnost. Došli smo danas dotle da ispitujemo i granice umjetnosti. Može se postaviti i pitanje moralnosti i etike u umjetnosti danas. Svako vrijeme rađa svoju umjetnost. Tako i ovo naše. Umjetnost koja izgrađuje, koja pokušava prizemljiti malo Neba, to je po meni prava umjetnost. Sve ostalo za mene je kiè i perverzija.

Da,

ali koji imaju svoju etabliranost, svoju propagandu, svoju publiku. Koliko to govori o današnjoj estetici života i o vremenu opæenito.

Ja bih to

ovako povezao. Ljudi su danas apsolutno veæ siti svega, pa se i umjetnost ponekad pretvori u perverzni ekshibicionizam. Uzmimo, na primjer, performans

gdje autorica oslikava situaciju na Balkanu tako što na scenu izlaže hrpu krvavih kostiju. Pitanje je da li je ona tim performansom htjela pokazati patnju jednoga Balkana i Domovinskog rata, ili je to stvar ekshibicionizma i vlastitih perverzних nastrojenja u životu. Tako da je to vrlo diskutabilno. Ali, za mene je prije svega pitanje – kakvu je poruku ona poslala u srca ljudi koji su to gledali? Poruku nade, mira, suživota? Ne, nego poruku totalnog ludila. To je izričaj bolesti ljudske naravi. Potpuni poremažaj duhovne snage.

Vjeruješ

li da su se najveće stvari u umjetnosti veće dogodile?

Dogodile

su se i događaju se kroz najveću patnju i u tišini. U tišini i u patnji su se vrhunske stvari događale i događaju se.

Može

li se ponovo dogoditi neki Beethoven, Shaekspeare, Bach, Van Gogh?

Mislim da

može, ali ponavljam, opećæen vremenom u kojem živimo. Ima danas vrhunskih slikara, glazbenika... Da, mislim da može, ali, što idemo dalje, sve rjeđe i rjeđe. Ali se može. Danas je sve institucionalizirano. Jedan Mozart – bi li on glatko prošao na Akademiji? Pitanje je tko radi na akademijama i što od genijalnog djeteta naprave za vrijeme studija. èime mu sve dušu hrane. Tako da je sve to jako kompleksno...

O

dvoličnosti, licemjerju..

Dihotomija

ponašanja. Radeći s mladima vidim da oni to primjećuju kod svojih roditelja, pa im to veće postaje način na koji shvaćaju vrijeme u kojem živimo. Vide to kod roditelja, ali vide to kod svih. Od političara na dalje. I stoga se onda rađa prikrivena agresivnost ili bunt, jer – nema smisla slušati starije kad jedno govore, a drugo rade. Tu nisu samo roditelji, nego apsolutno sve strukture društva.

Ali
roditeljska ljubav i na druge načine može poći u krivo?

Može ako

je posesivna, ako je iz straha. Pitanje je koliko govorimo o pravoj ljubavi.

Može, može ići u krivo zbog prevelike skrbi za djecu. Može ići i do toga da se dijete razboli. Ali onda vi ne govorimo o ljubavi, nego o pomanjkanju ljubavi i povjerenja u Boga. Jer, to nije moje dijete, nego dijete koje mi je Bog dao. U jednom zdravom odgoju, ako su roditelji sigurni i za dijete dobro, onda su pozvani da mole Boga da se to doista za njihovo dijete i ostvari. Da, dijete ne zna i to je dobro za njega. Roditelji to znaju. Ako nije tako, onda čemu odgoj? Ima roditelja koji upadaju u zamku pa kažu: ja

neću krstiti svoje dijete dok ne postane odraslo, punoljetno i samostalno, pa neka samo odluči. To je totalno krivo. Zašto? To ga onda uče hodati? Pustite ga neka ide četveronoške, pa kad odraste, neka samo odluči hoće li stati na dvije noge. Mi smo dužni kao odrasli ljudi iskustvo svojega života dati svom djetetu, a ono, kad odraste, može ići svojim putem. Ali, mi smo mu dužni pružiti odgoj.

Pogotovo kada se govori o vjerskom, kršćanskom odgoju. Zato se djeca uvijek krste u vjeri roditelja. To znači da roditelji

koji tako ne postupaju ili nemaju dovoljno vjere, ili žele prebaciti odgovornost na dijete koje još nije u stanju odlučivati. Pa kad bude odraslo, neka odluči samo. OK. Onda ih ne šaljimo u školu. Pustimo ih da postanu odrasli pa neka odluče hoće li u školu.

U

prigu o teretu sjećanja i prošlosti spada i tema o kojoj se često govori – o opasnostima od kajanja. Što je u tome opasno?

Ništa na

ovome svijetu nije tako lako kao zadobiti oprost od Boga. Dakle, Bog je spremniji dati nama oprost nego što smo ga mi spremni primiti. Problem nikada nije u Bogu. Problem je uvijek u nama ljudima. Prvi problem je taj što ne mogu sebe prihvatiti. Ne mogu oprostiti sebi. Ne mogu sebe zavoljeti. U koliziji sam sam sa sobom. Stalno se grizem zbog grijeha. Prošli! Stalno živim u nekim prošlim ranama, Jer sam ovo, jer sam ono. Mrzim sebe. Ako ne mogu sebi oprostiti, kako mogu oprostiti bližnjemu, Bogu? Kako mogu osjetiti da mi Bog oprašta? Neki koji ne mogu oprostiti sebi misle da osjećaju da im Bog ne oprašta. Ne. To ostaje samo na razini mišljenja. Forma mentis. Ali nije zahvatilo srce, jer, da jest, čovjek bi klicao od radosti. To je onda obrađivanje. Novi čovjek se rađa. Mora stvoriti uvjete da bi milost Božja uhvatila tvoje srce. A to znači da mora oprostiti na trima razinama. Prvo, oprostiti sebi, prihvatiti sebe, zavoljeti sebe. Ma što god da sam u životu učinio, jer me Bog ljubi. Vražja

je zamka uvjeriti čovjeka da nije dostojan Boga. Pa se neki katolici pre-tvore u vjere kajatelje. Kukaju, plaču, umjesto da sebi oprost, jer ih Bog ljubi. Kakve žrtve ljudi na koljenima rade! Ovo, ono! Ja to ne ismijavam, ako to rade iz pravih poriva u duši. Ali mnogi to čine da bi kažnjavali sami sebe. Ono psihološko, autodestruktivno, zbog nekih grijeha prošlosti ispaštaju pred Bogom. Ne mogu ja sam sebe otkupiti pred Bogom, jer me je Krist otkupio na križu prije dva tisućljeća. Ja moram samo postati svjestan da sam Božji. Da mi je sve oprosteno. Da bih to mogao zaživjeti, moram moći sebi opraštati. To je prvo. Drugo je - znati oprostiti bližnjemu. A treće, oprostiti i Bogu, jer mnogi su i na Boga ljuti. Na primjer - zašto moje dijete umire od leukemije?

Po
vjeri se živi ili ne živi. Može li se uopće živjeti agnostički?

Ne može.

Može živjeti, ali kako? Tako da sve stavlja u isti koš. I, to od toga živi? Opet živi neki svoj individualizam. To je ravni put k samoći, praznini, i u konačnici - k očaju. Relativizam, a on vodi nužno k praznini i očaju. To je samo ova druga strana. Rak-rana na osobnoj razini. A globalno je samo odjek osobne razine. Agnosticizam i ateizam su duhovni pojam za materijalizam. Prakticiranje materijalističkog stila života. Uživaj, uživaj, uživaj. Dokle? Srce ostaje prazno. Istovremeno. Ono što radim, ma što god to bilo, mora me dubinski činiti sretnim. Ne privremeno, već fundamentalno. Kada je ono temeljno, sreća, mir, ono dubinski u meni zadovoljeno, onda je to što činem ispravno. To u meni je garancija, potvrda, da je to što činem u redu. Kad tako radim, nisam agnostik, sigurno. Nisam materijalist. Sve to ispražnjuje dušu i dugoročno čini čovjeka praznim, očajnim. A Krist ne ostavlja čovjeka u očaju.

...Što
nam je činiti?

Svijet je

već spašen. Sada se vodi borba za pojedinačne ljudske duše. Što činiti? To da svatko od nas autentično živi Boga. A, ako već nije vjernik, onda neka bude normalna, zdrava, prirodna osoba. Moralna i etična. Jer, nema normalnog bez morala i etike. Inače je zlo. Ja ću učiniti svoje, iskreno, po duši. Ti svoje. Onaj svoje. Mi koji smo vjernici, kojima je dano to. Svećenici su tu jako odgovorni, jer im je viđeno dano. Biskupi još više. Jedan predsjednik države ima puno veću odgovornost po tom pitanju nego jedan radnik u tvornici. Ali svatko, ako već nema vjere, neka se drži morala i etike. Da ne izrabljuje radnika, da sirotinja ne skapava na cesti, da djeca imaju pristojan dom i odgoj. Nijedna vjera ne učini: ubij, ukradi, laži, prevari. Ni jedna. Vjera je nadogradnja moralnog i etičnog. A fundament, baza je moral. Ljudi koji nisu vjernici ili su bilo koje vjere i imaju tu moralnu bazu, oni su spašeni po milosti Božjoj. Njihova djela ne mogu biti nemoralna, jer oni su moralni. Ovaj život ne vrijedi ništa ako nije plog onog života. Ne vrijedi ništa. Ako te ovaj život ne usmjerava prema onom životu, pa i ako cijeli svijet dobije, izgubio si sve.

O
drugim vjerama, drugima...

Ja

blagoslivljam sve ljude na svijetu. Pa zar da vjera bude ta koja æe rušiti odnose meðu ljudima? Želim reæi ovo: dragi moji muslimani, budisti, hinduisti, dragi svi vi koji ne ispovijedate Isusa Krista onako kako ga ispovijedam ja, katolièki sveæenik. Hvala vam od sveg srca na svoj duhovnoj, kulturnoj i civilizacijskoj tekovini koju ste darovali èovjeèanstvu i nama, ljudima ovoga vremena. Svi smo mi samo sinovi i kæeri èežnje istinskog života srca. Èežnje onog istinskog života sa samim sobom, s èovjekom i s Onim koji nam je dao da postojimo. Sve dobro dogaða se kroz èovjeka. Dajmo jedni drugima tu istinu života. Dajmo jedni drugima srce. Nadiđimo svaku razlièitost tako što æemo uèiti od nje. Ne postavljajmo uvjete jedni drugima. Ne tražim da TI budeš JA da bih te prihvatio. Dajmo jedni drugima ljubav, živeæi upravo tu originalnost sebe sada. Istina svakog èovjeka je Istina Èovjeka u Èovjeku i boravi u kuæi buduænosti koja æe toliko biti naša koliko istinski dopustimo da se èežnje i snovi maloga èovjeka uistinu ostvare. Nema buduænosti u životu koji ide unatrag, niti u onom životu koji ostaje na juèer. Neka nas èovjeènost, hrabrost, sloboda duha, meðusobno poštovanje i ljubav vode naprijed, kako bi SUTRA bilo blagoslovljeno.